

den. Aus genauen in 5 Tafeln eingetragenen Angaben ist zu entnehmen, dass bei den Züchtern im Jahre 1960 im Ergebnis der Krankheiten 11,7% der Kokone verloren gingen. Andere Faktoren richteten 31,9% der vorausgesehenen Kokonenerte zugrunde. Die grössten Verluste hatten die Züchter der Rasse Gros Var zu beklagen. Die Gesamtverluste als Folge verschiedener schädlichen Faktoren erreichten 43,6% somit stellen sie einen Wert von ca 6 Millionen Zio-

ty dar. Für diesen Zustand tragen hauptsächlich die Züchter Verantwortung, da von ihnen grundsätzliche Pflege — und Fütterungs — regeln nicht eingehalten werden, Entkeimung des Zuchtsamens und Zuchtgeräts nicht durchgeführt und der Pflege der Maulberbbäume nicht ausreichend Augenmerk gewidmet wird. In den nachfolgenden Berichten wird die Frage erörtert werden, wie weit einzelne Faktoren die Verminderung der Ertragsfähigkeit beeinflussen.

LECH AUGUSTYNOWICZ, WOJCIECH MALINOWSKI, ZOFIA MARKIEWICZ,
KRZYSZTOF PAWŁOWSKI, WŁADYSŁAW STANKIEWICZ

Badanie przydatności antybiotyku „Oxyvet-Polfa”^{*} w leczeniu weterynaryjnym

Zakład Chorób Zwierząt Małych Kliniki Chorób Wewnętrznych Wydziału Weterynaryjnego SGGW
Kierownik: prof. dr W. STANKIEWICZ

Oxyvet jest kompleksem magnezowym chlorowodoru oxytetracykliny w roztworze glikolu propylenowego; w 1 ml roztworu zawiera 50 mg substancji czynnej (czyli jest roztworem 5%).

Antybiotyk wstrzykiwano dożylnie, domięśniowo

Tab. 1.

Rodzaj zwierzęcia	Leczone	Wyleczone	Poprawa	Padło ubój
konie	73	60	9	4
źrebięta	6	3	2	1
bydło	81	69	6	6
cielęta	43	38	1	4
świnie	241	178	52	10
prosięta	78	65	—	15
psy	28	14	8	6
kury	20	15	—	5
Razem	569	442	78	49

lub podskórnie, w ciągu 2—6 dni, w zależności od nasilenia i utrzymywania się objawów chorobowych. Dawkę leczniczą przyjęto w oparciu o badania własne i o pracę Gancarza i wsp. (Medycyna Wet. 1965). Dla zwierząt dużych jako podstawową dawkę jednorazową ustalono 5—15 mg/kg c.c. dożylnie (10—30 ml na 100 kg), dla cieląt, źrebiąt, świń, prosiąt 2—10 mg/kg c.c. domięśniowo lub podskórnie (2—10 ml/10 kg), dla psów 10—15 mg/kg c.c. dożylnie lub podskórnie (2—3 ml/10 kg), dla kur 10—15 mg/kg c.c. (0,2—0,3 ml) podskórnie lub domięśniowo.

Oxyvet stosowano u zwierząt, u których na podstawie badań klinicznych podejrzewano choroby bakteryjne pierwotne lub wtórne. W wielu przypadkach (konie, świnie) rozpoznanie poparto badaniem bakteriologicznym, stwierdzając paciorkowce, gronkowce, bakterie grupy okrężnicy i grupy pastereli.

W tabeli 1 podano ogólną liczbę zwierząt leczonych. W tabeli 2—9 zestawiono wyniki leczenia oxyvetem zwierząt według gatunków.

Tab. 2. Konie

Rozpoznanie	Ciężar ciała	Dawka w ml	Ilość dni	Sposób podania	Wyniki leczenia			
					leczono	wylecz.	popr.	padło ubój
zakażenie przyranne	350—600	50—120	2—5	i. v.	21	15	4	2
zakażenie po trzebieniu	400—500	50—200	1—3	„	7	7	—	—
ropień	600	120	3	„	1	1	—	—
ropowica	400—600	100—120	3—4	„	9	8	1	—
wyprysk	500	50	3	i. v. m.	1	—	1	—
zapalenie otrzewnej	400	50—100	3	i. v.	2	1	1	—
angina	500	100	2	„	4	4	—	—
nieżyt górnych dróg oddechowych	400—600	100—150	3—4	„	4	4	—	—
odoskrzelowe zapalenie płuc	400—600	50—150	1—3	„	13	12	—	1
zapalenie jelit	400	100	2—4	„	5	4	1	—
zapalenie pęcherza	350	50	3	„	1	—	1	—
zapalenie wymienia	400	80	3	„	1	1	—	—
ropomacicze	500	100	3	„	1	1	—	—
zapalenie żyły jarzm.	500	120	4	„	1	1	—	—
ślepotą miesięczną	400	50—100	4	„	1	1	—	—
zapalenie opon mózgowych	400	100—888	3	„	1	—	—	1
Razem					73	60	9	4

Tab. 3. Źrebięta

Rozpoznanie	Ciężar ciała	Dawka w ml	Ilość dni	Sposób podania	leczono	wylecz.	popr.	padło ubój
kulawka	50—100	50	6	i. v.	5	2	2	1
zapalenie pępowiny	50	50	2	„	1	1	—	—
Razem					6	3	2	1

^{*}) Badania i obserwacje zostały wykonane w Zakładzie Chorób Zwierząt Małych oraz kilku PZLZ. Uczestniczyli w badaniach: dr Wiktor Jędrzejewski — Proszowice, lek. wet. Józef Janiszewski — Zgorzelec, lek. wet. Kazimierz Krasnodębski — Mińsk Mazowiecki, lek. wet. Andrzej Pietraszek — Białystok, lek. wet. Czesław Żurawski — Kozienice.

U koni po podaniu leku nie zauważono żadnych objawów ubocznych.

U w a g a: Niektóre źrebięta po podaniu antybiotyku były smutne, podnosiły się niechętnie. W kulawce obrzęk stawów po 6 dniach leczenia ustępował,

u niektórych źrebiąt nieznaczne zmiany utrzymywały się do 10 dni, ustępując dopiero 14 dnia.

zych zaleca się dawkę 0,2-0,3 ml/kg, średnich i małych 0,3-0,4 ml/kg. Pierwsza dawka musi

Tab. 4. Bydło

Rozpoznanie	Ciężar ciała	Dawka w ml	Ilość dni	Sposób podania	Wyniki leczenia			
					leczoneo	wylecz.	popr.	padło ubój
zapalenie wymienia	350—400	50—100	2—5	i. v.	34	29	4	1
zapalenie pochwy	350	50—100	2—5	i. v. oraz miejsc	7	7	—	—
zapalenie macicy	400	50—100	2—5	i. v.	6	6	—	—
zapalenie żyły mlecznej	400	50	2	„	1	1	—	—
zakażenie przyranne	400	50—100	2—3	„	9	7	2	—
ropne zapalenie otrzewnej	500	150	2	„	1	—	—	1
zanokcica	400—500	25—50	1—3	„	9	9	—	—
zapalenie górnych dróg oddech.	400	100	2—3	„	5	5	—	—
głowica	500	100	3	„	1	—	—	1
promienica	400	100	4	„	3	—	—	3
cdoskrzelowe zapalenie płuc	400	100—150	3—4	„	5	5	—	—
Razem					81	69	6	6

U w a g a : U bydła żadnych objawów ubocznych po wstrzyknięciu Oxyvetu nie stwierdzono.

Tab. 5. Cielęta

zapalenie płuc	50	15—20	2—3	i. v.	39	36	—	3
zapalenie pępowiny	50	10	3	„	4	2	1	1
Razem					43	38	1	4

U w a g a : U cieląt po zastrzyku występuje niekiedy posmutnienie trwające 2—3 godziny.

Tab. 6. Świnie

różycia	70—100	15—20	2	i. v., i. m.	26	26	—	—
pastereloza	50—80	10—15	2	„	180	118	52	10
zakażenie po trzebieniu	50—100	10—15	1—3	„	20	20	—	—
zapalenie wymienia	100—200	20—30	2—3	„	6	6	—	—
zapalenie jąder	150	30	5	„	2	2	—	—
zakażenie poporodowe	100—150	50	2—3	„	6	6	—	—
Razem					240	178	52	10

U świń objawów ubocznych nie obserwowano.

Tab. 7. Prosięta

choroba obrzękowa — Coliente- rotoxaemia	10—20	2—10	3	i. m.	52	45	—	7
grypa prosiąt	8	3—8	2—3	s. c.	16	12	—	4
osutka ospowa	10	2—8	3	i. m.	10	8	—	2
Razem					78	65	—	13

U prosiąt po podskórnym wstrzyknięciu występuje bardzo często bolesne nacieczenie, ustępujące po 2—6 godzinach.

Tab. 8. Psy

zapalenie migdałków	10—15	2—3	2—3	i. v.	6	6	—	—
zapalenie płuc	20	4—6	2—4	„	6	3	2	1
nosówka nieżyłowa	5—12	1—3	4—6	„	16	5	6	5
Razem					28	14	8	6

Tab. 9. Kury

cholera drobiu	3	2—4	3	i. m.	20	15	—	5
----------------	---	-----	---	-------	----	----	---	---

O m ó w i e n i e

Oxyvet stosowano u zwierząt z różnymi chorobami bakteryjnymi pierwotnymi i zakażeniami wtórnymi, głównie w chorobach wywołanych przez gronkowce, paciorkowce, bakterie grupy okrężnicy i pasterele (co potwierdzano badaniami bakteriologicznym).

Dawka Oxyvetu (roztwór 5%) wynosiła przeciętnie 0,1-0,3-0,4 ml/kg c. c. Dla zwierząt du-

być możliwie wysoka, następne niższe; wskazanym jest wykonanie pierwszego zastrzyku dożylnie. Podając domięśniowo, należy wstrzykiwać możliwie głęboko i w kilku miejscach.

Oxyvet działa dość wolno, toteż ogólna poprawa (spadek ciepłoty wewnętrznej ciała, zlagodzenie objawów chorobowych) następuje zwykle w 6—12—24 godzin po wstrzyknięciu. W większości przypadków wstrzykiwanie odpo-

wiednio wysokich dawek Oxyvetu, co 24 godz., w ciągu 3 dni, prowadzi do całkowitego ustąpienia objawów chorobowych. Lecz w niektórych chorobach, np. kulawka źrebiąt, zakażenie przyranne, leczenie musi trwać co najmniej 5—6 dni. Natomiast w innych schorzeniach może wystarczyć jednorazowe wstrzyknięcie większej dawki Oxyvetu (najlepiej połowa dożylnie, reszta domięśniowo).

U koni Oxyvet działa bardzo skutecznie w chorobach narządu oddechowego (dróg oddechowych i płuc). Podobnie w zakażeniach po trzebieniu i zakażeniach przyranych. Może więc być uważany w tych chorobach za lek z wyboru.

U źrebiąt wydaje się bardzo wskazany w kulawce (jednak skąpa ilość prób nie upoważnia do twierdzącej wypowiedzi).

U bydła Oxyvet wstrzykiwany dożylnie daje dobre wyniki lecznicze w zapaleniu wymienia, zapaleniu narządu rodowego, zanokcicy, zakażeniach przyranych; jest lekiem z wyboru w zapaleniu płuc i górnych dróg oddechowych. Może być wlewany dopochwowo i domacicznie.

U cieląt z zapaleniem płuc działa bardzo skutecznie.

U świń z różycą zapewnia wyleczenie po 1-razowym wstrzyknięciu domięśniowym dużej dawki. W pasterelozie świń wyniki wstrzykiwania domięśniowego Oxyvetu są bardzo skuteczne, podobnie w zakażeniach po trzebieniu, zakażeniach przyranych, zakażeniu poporodowym.

U prosiąt z kolibacjlozą (coli-enterotoxaemia), grypą, osutką ospową, działa bardzo skutecznie.

U psów we wszelkich chorobach bakteryjnych jest bardzo skuteczny.

U kur z cholerą drobiu działanie lecznicze jest dobre.

Wnioski

Na podstawie badań wykonanych na 569 zwierzętach chorych ustalono co następuje.

Oxyvet (roztwór 5%) jest lekiem skutecznym w licznych chorobach bakteryjnych pierwotnych, jak i w zakażeniach wikłających. Szczególnie dobrze leczniczo działa w przypadkach zapalenia płuc i górnych dróg oddechowych, zapaleniu wymienia i narządu rodowego, w zakażeniach przyranych, a więc po trzebieniu, w zanokcicy oraz w wielu chorobach zakaźnych (różycy, pastereloza, kolienterotoksemia (choroba obrzękowa).

Wlew dożylny należy wykonywać bardzo wolno (10 ml 3—5 min.), aby nie wywołać wstrząsu; zastrzyk domięśniowy musi być wykonany dość głęboko (przy dużych dawkach w parę miejsc) dla uniknięcia większego i bolesnego nacieczenia. Zastrzyk podskórny jest bolesny. Nacieczenie i ból mogą trwać 6—12 godzin.

Duże dawki dożylnie (20—25 mg/kg c. c.) wywołują niekiedy u cieląt i źrebiąt uboczne objawy ogólne, a więc posmutnienie, utratę łaknienia, pokładanie się przemijające w ciągu paru godzin.

Dla osiągnięcia szybszego skutku leczniczego należy Oxyvet wstrzykiwać najpierw dożylnie, a następnie dawki podawać nie tylko dożylnie, lecz i domięśniowo. Jednak w szeregu schorzeń osiągnano pomyślne wyniki lecznicze, nawet po jednorazowym wstrzyknięciu większej dawki Oxyvetu, gdyż stężenie bakteriostatyczne antybiotyku utrzymuje się we krwi w ciągu 24—48 godzin.

Oxyvet jest cennym środkiem leczniczym dla lecznictwa terenowego gdyż:

— działa w licznych chorobach, ma więc szerokie zastosowanie (w wielu jest lekiem z wyboru),

— jest dogodny do stosowania, wystarczy wstrzykiwać go co 24 godziny (stosując duże dawki wystarczy podawać co 48 godzin),

— nie wywołuje poważniejszych objawów ubocznych.

Adres autora: prof. dr Władysław Stankiewicz, Warszawa, ul. Grochowska 272.

JAN KOPROWSKI, BARBARA GRZEGORZAK

Zakaźna panleukopenia kotów

Katedra Chorób Wewnętrznych Wydziału Wet. WSR we Wrocławiu
Kierownik: prof. dr B. GANCARZ

Panleukopenia jest tematem licznych opracowań, zwłaszcza autorów anglosaskich (1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 16). Natomiast w piśmiennictwie polskim mało jest danych, dotyczących omawianej jednostki chorobowej (10, 14). Wielu badaczy schorzenie to określa jako: *laryngoenteritis felinum*, *enteritis infectiosa*, *gastroenteritis*, panleukopenia, agranulocytoza, a nawet jako tyfus lub nosówka kocia. Ta różnorodna nomenklatura wynika z wielonarządowego powinowactwa czynnika etiologicznego.

Pierwsze obserwacje i wyniki badań *Verge'a* i *Cristoforonie'go* w 1928 r. cytując za *Johnsonem*, (9) dowiodły o wirusowym pochodzeniu tego schorzenia. Stąd często mylnie zaliczają się panleukopenię do nosówki kotów. *Vogel* (16) odróżnia panleukopenię kotów od nosówki na podstawie następujących danych. Wirus nosówki kotów może być przeniesiony na myszy, natomiast wirus panleukopenii tylko na kotowate. Poza tym nosówka kotów ma przebieg znacznie łagodniejszy, nie daje odporności, zawsze są zmiany w płucach. W przebiegu panleukopenii zajęte są tylko górne drogi oddechowe, zawsze występują objawy żołądkowo-jelitowe. Niektórzy autorzy uważają zapalenie żołądka i jelit kotów oraz zakaźną